

ТРОМЈЕСЕЧНИ БРУТО ДОМАЋИ ПРОИЗВОД QUARTERLY GROSS DOMESTIC PRODUCT

Реални раст бруто домаћег производа (БДП) у четвртном тромјесечју 2023. године, у односу на четврто тромјесечје 2022. године, износио је 2,4%.

Посматрано по подручјима класификације дјелатности груписаним на ниво А10, у четвртном тромјесечју 2023. године реални раст бруто додате вриједности забиљежен је у подручјима: (К) Финансијске дјелатности и дјелатности осигурања за 10,4%, (Ј) Информације и комуникације за 9,3%, (М,Н) Стручне, научне и техничке дјелатности; Административне и помоћне услужне дјелатности за 9,0%, док је реални пад бруто додате вриједности забиљежен у подручјима: (В,С,Д,Е) Вађење руда и камена; Прерађивачка индустрија; Производња и снабдијевање електричном енергијом, гасом, паром и климатизација; Снабдијевање водом, канализација, управљање отпадом и дјелатности санације (ремедијације) животне средине за 3,8% а од тога у (С) Прерађивачка индустрија за 8,5%.

Серија података према ЕСА 2010 од првог тромјесечја 2006. године, може да се преузме у [бази података](#).

In the fourth quarter of 2023, compared to the fourth quarter of 2022, an increase by 2.4% was recorded in real Gross domestic product.

By section of the Classification of Economic Activities aggregated at the level A10, in the fourth quarter of 2023, real growth in Gross value added was recorded in the following sections: (K) Financial and insurance activities by 10.4%, (J) Information and communication by 9.3%, (M,N) Professional, scientific and technical activities; Administrative and support service activities by 9.0%, while a real decline in Gross value added was recorded in the following sections: (B,C,D,E) Mining and quarrying; Manufacturing; Electricity, gas, steam and air-conditioning supply; Water supply, sewerage, waste management and remediation activities by 3.8%, of which in (C) Manufacturing by 8.5%.

Series of data according to the ESA 2010 beginning with the first quarter of 2006 are available in the [database](#).

1. ТРОМЈЕСЕЧНИ БРУТО ДОМАЋИ ПРОИЗВОД, СТОПЕ РЕАЛНОГ РАСТА QUARTERLY GROSS DOMESTIC PRODUCT, REAL GROWTH RATES

	2021				2022				2023 ¹⁾				
	I	II	III	IV	I	II	III	IV	I	II	III	IV	
Недесезонирани подаци, промјене у односу на исто тромјесечје претходне године	2,8	10,4	6,6	7,6	4,9	5,1	3,4	2,2	0,9	1,1	2,1	2,4	Non-seasonally adjusted data, changes compared to the same quarter of the previous year
Десезонирани подаци, промјене у односу на претходно тромјесечје	3,3	0,9	1,1	1,9	0,9	0,8	-0,1	0,4	0,1	0,7	0,8	0,6	Seasonally adjusted data, changes compared to the previous quarter

Тромјесечни бруто домаћи производ је обрачунат по производном приступу а исказан у текућим цијенама, у цијенама претходне године и у цијенама 2015. године (ланчано повезане вриједности). Обрачун је изведен на нивоу области и подручја Класификације дјелатности КД БиХ 2010, која садржајно и структурно у потпуности одговара ЕУ Статистичкој класификацији дјелатности NACE Rev 2. Бруто домаћи производ представља суму бруто додатих вриједности свих дјелатности укупне економије умањену за услуге финансијског посредовања индиректно мјерене (FISIM) и увећану за нето порезе (порези на производе минус субвенције на производе). Обрачун тромјесечног БДП-а се заснива на истим принципима и дефиницијама као и годишњи обрачун, односно на методолошким основама Европског система рачуна из 2010. године (European System of Accounts - ESA 2010), као и на приручницима за тромјесечне националне рачуне Међународног монетарног фонда и Евростата.

За обрачун тромјесечног БДП коришћена је метода екстраполације на бруто вриједност производње и међуфазну потрошњу. Главни извори података су резултати званичних статистичких активности (пољопривреде, индустрије, грађевинарства, трговине, угоститељства, саобраћаја, плата и запослених, цијена, спољне трговине итд.) и административни извори података (tromјесечни финансијски извјештаји предузећа, Министарство финансија Републике Српске, Агенција за банкарство Републике Српске, Агенција за осигурање Републике Српске итд.).

Усклађивање БДП-а обрачунаог у тромјесечној и годишњој периодици врши се након објављивања годишњих података примјеном пропорционалне Denton методе (минимизирањем апсолутних разлика кроз релативно подешавање тромјесечних података – текуће тромјесече у односу на претходно) чиме се постиже конзистентност тромјесечних и годишњих серија података при чему је сума вриједности четири тромјесечја једнака вриједности добијеној годишњим обрачуном.

Десезонирање је процес декомпозиције временских серија којим се отклања утицај сезонских флукуација на њихово кретање. Серије података су сезонски подешене на највишем нивоу агрегације, користећи директну методу, TRAMO/SEATS метод у оквиру JDEMETRA+ програма.

Тромјесечни подаци текуће године су подложни промјенама до објављивања података за четврто тромјесече. Послије објављивања података за четврто тромјесече, тромјесечни подаци су подложни промјени само у циљу усклађивања са годишњим подацима.

Због заокруживања, сумарни искази у саопштењу не слажу се увијек са збиром заокружених појединачних података.

Quarterly Gross domestic product is calculated using the production approach, and it is shown at current prices, at previous year prices and at prices of 2015 (chain-linked values). The calculation is performed at the level of divisions and sections of the Classification of Economic Activities KD BH 2010, which is in its content and structure completely harmonised with the EU Classification of Economic Activities NACE Rev 2. Gross domestic product represents a sum of gross value added of all activities of total economy minus financial intermediation services indirectly measured (FISIM) plus net taxes (taxes on products minus subsidies on products). The calculation of quarterly GDP is based on the same principles and definitions as annual calculation, that is, on the methodological basis of the European System of Accounts of 2010, as well as on manuals for quarterly national accounts of the International Monetary Fund and Eurostat.

For the calculation of quarterly GDP, the method of extrapolation on output and intermediate consumption was used. Main sources of data are results of official statistical activities (agriculture, industry, construction, trade, hotels and restaurants, transport, data on wages and employees, prices statistics, external trade statistics, etc.) and administrative sources of data (quarterly financial reports of enterprises, Ministry of Finance of Republika Srpska, Banking Agency of Republika Srpska, Insurance Agency of Republika Srpska etc.).

Harmonisation of GDP calculated quarterly and annually is carried out upon the publishing of annual data, using the proportional Denton method (by minimising absolute differences through relative adjustment of quarterly data – current quarter compared to the previous), in order to achieve the consistency of quarterly and annual series of data, with the sum of values of the four quarters being equal to the value obtained through the annual calculation.

Seasonal adjustment is a process of decomposition of time series, used to remove the effects of seasonal fluctuations on their trends. Series of data are seasonally adjusted at the highest level of aggregation, using the direct method, using the TRAMO/SEATS method as implemented in the JDEMETRA+ programme.

Quarterly data for the current year are prone to changes to the moment of the publishing of data for the fourth quarter. After the publishing data for the fourth quarter, quarterly data are prone to changes only for the purpose of harmonisation with annual data.

Because of rounding, summary accounts in the release do not always match the sums of rounded individual data.

2. ТРОМЈЕСЕЧНА БРУТО ДОДАТА ВРИЈЕДНОСТ И БРУТО ДОМАЋИ ПРОИЗВОД, ТЕКУЋЕ ЦИЈЕНЕ
QUARTERLY GROSS VALUE ADDED AND GROSS DOMESTIC PRODUCT, CURRENT PRICES

хил. KM/ thous. KM

		2023 ¹⁾					
		I	II	III	IV		
A	Пољопривреда, шумарство и риболов	247 658	293 066	354 198	313 359	A	<i>Agriculture, forestry and fishing</i>
B, C, D, E	Вађење руда и камена; Прерађивачка индустрија; Производња и снабдијевање електричном енергијом, гасом, паром и климатизација; Снабдијевање водом, канализација, управљање отпадом и дјелатности санације (ремедијације) животне средине	708 282	750 852	763 672	825 614	B, C, D, E	<i>Mining and quarrying; Manufacturing; Electricity, gas, steam and air-conditioning supply; Water supply, sewerage, waste management and remediation activities</i>
	Од тога: С Прерађивачка индустрија	413 582	454 586	460 837	497 258		<i>Of which: C Manufacturing</i>
F	Грађевинарство	118 879	200 852	267 060	321 316	F	<i>Construction</i>
G, H, I	Трговина на велико и трговина на мало, оправка моторних возила, мотоцикала; Саобраћај и складиштење; Дјелатности пружања смјештаја, припреме и послуживања хране, хотелијерство и угоститељство	539 215	656 132	749 146	718 589	G, H, I	<i>Wholesale and retail trade, repair of motor vehicles, motorcycles; Transportation and storage; Accommodation and food service activities</i>
J	Информације и комуникације	160 290	183 213	202 762	197 795	J	<i>Information and communication</i>
K	Финансијске дјелатности и дјелатности осигурања	127 965	145 347	156 172	153 032	K	<i>Financial and insurance activities</i>
L	Пословање некретнинама	117 668	121 266	121 266	124 163	L	<i>Real estate activities</i>
M, N	Стручне, научне и техничке дјелатности; Административне и помоћне услужне дјелатности	120 878	129 932	148 086	153 490	M, N	<i>Professional, scientific and technical activities; Administrative and support service activities</i>
O, P, Q	Јавна управа и одбрана, обавезно социјално осигурање; Образовање; Дјелатности здравствене заштите и социјалног рада	566 303	613 817	689 515	711 135	O, P, Q	<i>Public administration and defense, compulsory social security; Education; Human health and social work activities</i>
R, S	Умјетност, забава и рекреација; Остале услужне активности	117 007	118 354	135 025	146 283	R, S	<i>Arts, entertainment and recreation; Other service activities</i>
	FISIM (минус)	74 671	100 795	78 760	87 675		<i>FISIM (minus)</i>
	БРУТО ДОДАТА ВРИЈЕДНОСТ	2 749 474	3 112 036	3 508 143	3 577 101		<i>GROSS VALUE ADDED</i>
	Порези на производе минус субвенције на производе	638 966	713 170	686 858	737 948		<i>Taxes on products less subsidies on products</i>
	БРУТО ДОМАЋИ ПРОИЗВОД	3 388 440	3 825 207	4 195 001	4 315 048		<i>GROSS DOMESTIC PRODUCT</i>

3. ТРОМЈЕСЕЧНА БРУТО ДОДАТА ВРИЈЕДНОСТ И БРУТО ДОМАЋИ ПРОИЗВОД, У ЦИЈЕНАМА ПРЕТХОДНЕ ГОДИНЕ
QUARTERLY GROSS VALUE ADDED AND GROSS DOMESTIC PRODUCT, AT PREVIOUS YEAR PRICES

хиљ. КМ/thous. KM

		2023 ¹⁾					
		I	II	III	IV		
A	Пољопривреда, шумарство и риболов	256 836	279 316	306 972	282 081	A	<i>Agriculture, forestry and fishing</i>
B, C, D, E	Вађење руда и камена; Прерађивачка индустрија; Производња и снабдијевање електричном енергијом, гасом, паром и климатизација; Снабдијевање водом, канализација, управљање отпадом и дјелатности санације (ремедијације) животне средине	699 283	719 193	723 695	765 086	B, C, D, E	<i>Mining and quarrying; Manufacturing; Electricity, gas, steam and air-conditioning supply; Water supply, sewerage, waste management and remediation activities</i>
	Од тога: С Прерађивачка индустрија	404 572	433 584	441 958	460 623		<i>Of which: C Manufacturing</i>
F	Грађевинарство	133 180	215 639	247 529	285 494	F	<i>Construction</i>
G, H, I	Трговина на велико и трговина на мало, оправка моторних возила, мотоцикала; Саобраћај и складиштење; Дјелатности пружања смјештаја, припреме и послуживања хране, хотелијерство и угоститељство	543 667	612 339	678 733	654 564	G, H, I	<i>Wholesale and retail trade, repair of motor vehicles, motorcycles; Transportation and storage; Accommodation and food service activities</i>
J	Информације и комуникације	153 401	170 384	182 190	175 550	J	<i>Information and communication</i>
K	Финансијске дјелатности и дјелатности осигурања	119 149	130 362	139 038	133 966	K	<i>Financial and insurance activities</i>
L	Пословање некретнинама	117 978	118 514	118 514	119 098	L	<i>Real estate activities</i>
M, N	Стручне, научне и техничке дјелатности; Административне и помоћне услужне дјелатности	118 961	121 835	129 390	133 208	M, N	<i>Professional, scientific and technical activities; Administrative and support service activities</i>
O, P, Q	Јавна управа и одбрана, обавезно социјално осигурање; Образовање; Дјелатности здравствене заштите и социјалног рада	577 122	599 695	624 581	622 729	O, P, Q	<i>Public administration and defense, compulsory social security; Education; Human health and social work activities</i>
R, S	Умјетност, забава и рекреација; Остале услужне активности	109 939	110 104	124 260	134 186	R, S	<i>Arts, entertainment and recreation; Other service activities</i>
	FISIM (минус)	69 711	86 317	70 633	75 650		<i>FISIM (minus)</i>
	БРУТО ДОДАТА ВРИЈЕДНОСТ	2 759 803	2 991 064	3 204 270	3 230 311		<i>GROSS VALUE ADDED</i>
	Порези на производе минус субвенције на производе	622 182	668 975	644 293	654 063		<i>Taxes on products less subsidies on products</i>
	БРУТО ДОМАЋИ ПРОИЗВОД	3 381 986	3 660 038	3 848 563	3 884 374		<i>GROSS DOMESTIC PRODUCT</i>

4. ТРОМЈЕСЕЧНА БРУТО ДОДАТА ВРИЈЕДНОСТ И БРУТО ДОМАЋИ ПРОИЗВОД, У ЦИЈЕНАМА 2015. ГОДИНЕ (ЛАНЧАНО ПОВЕЗАНЕ ВРИЈЕДНОСТИ)²⁾
QUARTERLY GROSS VALUE ADDED AND GROSS DOMESTIC PRODUCT, AT PRICES OF 2015 (CHAIN-LINKED VALUES)²⁾

хилј. КМ/thous. КМ

		2023 ¹⁾					
		I	II	III	IV		
A	Пољопривреда, шумарство и риболов	202 547	220 275	242 085	222 456	A	<i>Agriculture, forestry and fishing</i>
B, C, D, E	Вађење руда и камена; Прерађивачка индустрија; Производња и снабдијевање електричном енергијом, гасом, паром и климатизација; Снабдијевање водом, канализација, управљање отпадом и дјелатности санације (ремедијације) животне средине	428 096	440 285	443 042	468 381	B, C, D, E	<i>Mining and quarrying; Manufacturing; Electricity, gas, steam and air-conditioning supply; Water supply, sewerage, waste management and remediation activities</i>
	Од тога: С Прерађивачка индустрија	216 889	232 442	236 931	246 937		<i>Of which: C Manufacturing</i>
F	Грађевинарство	107 564	174 163	199 919	230 581	F	<i>Construction</i>
G, H, I	Трговина на велико и трговина на мало, оправка моторних возила, мотоцикала; Саобраћај и складиштење; Дјелатности пружања смјештаја, припреме и послуживања хране, хотелијерство и угоститељство	460 142	518 264	574 457	554 002	G, H, I	<i>Wholesale and retail trade, repair of motor vehicles, motorcycles; Transportation and storage; Accommodation and food service activities</i>
J	Информације и комуникације	142 221	157 967	168 913	162 756	J	<i>Information and communication</i>
K	Финансијске дјелатности и дјелатности осигурања	97 750	106 949	114 067	109 906	K	<i>Financial and insurance activities</i>
L	Пословање некретнинама	108 588	109 082	109 082	109 620	L	<i>Real estate activities</i>
M, N	Стручне, научне и техничке дјелатности; Административне и помоћне услужне дјелатности	94 721	97 010	103 026	106 066	M, N	<i>Professional, scientific and technical activities; Administrative and support service activities</i>
O, P, Q	Јавна управа и одбрана, обавезно социјално осигурање; Образовање; Дјелатности здравствене заштите и социјалног рада	476 462	495 097	515 643	514 114	O, P, Q	<i>Public administration and defense, compulsory social security; Education; Human health and social work activities</i>
R, S	Умјетност, забава и рекреација; Остале услужне активности	74 446	74 558	84 144	90 865	R, S	<i>Arts, entertainment and recreation; Other service activities</i>
	FISIM (минус)	57 774	71 537	58 539	62 697		<i>FISIM (minus)</i>
	БРУТО ДОДАТА ВРИЈЕДНОСТ	2 128 265	2 306 606	2 471 023	2 491 105		<i>GROSS VALUE ADDED</i>
	Порези на производе минус субвенције на производе	511 361	549 818	529 533	537 563		<i>Taxes on products less subsidies on products</i>
	БРУТО ДОМАЋИ ПРОИЗВОД	2 637 574	2 854 424	3 001 452	3 029 381		<i>GROSS DOMESTIC PRODUCT</i>

5. ТРОМЈЕСЕЧНА БРУТО ДОДАТА ВРИЈЕДНОСТ И БРУТО ДОМАЋИ ПРОИЗВОД, СТОПЕ РЕАЛНОГ РАСТА, ПРОМЈЕНЕ У ОДНОСУ НА ИСТО ТРОМЈЕСЕЧЈЕ ПРЕТХОДНЕ ГОДИНЕ
QUARTERLY GROSS VALUE ADDED AND GROSS DOMESTIC PRODUCT, REAL GROWTH RATES, CHANGES COMPARED TO THE SAME QUARTER OF THE PREVIOUS YEAR

%

		2023 ¹⁾					
		I	II	III	IV		
A	Пољопривреда, шумарство и риболов	0,7	3,4	4,0	5,9	A	<i>Agriculture, forestry and fishing</i>
B, C, D, E	Вађење руда и камена; Прерађивачка индустрија; Производња и снабдијевање електричном енергијом, гасом, паром и климатизација; Снабдијевање водом, канализација, управљање отпадом и дјелатности санације (ремедијације) животне средине	-1,7	-3,6	-1,0	-3,8	B, C, D, E	<i>Mining and quarrying; Manufacturing; Electricity, gas, steam and air-conditioning supply; Water supply, sewerage, waste management and remediation activities</i>
	Од тога: С Прерађивачка индустрија	-3,2	-7,0	-6,6	-8,5		<i>Of which: C Manufacturing</i>
F	Грађевинарство	7,3	5,9	6,4	8,6	F	<i>Construction</i>
G, H, I	Трговина на велико и трговина на мало, оправка моторних возила, мотоцикала; Саобраћај и складиштење; Дјелатности пружања смјештаја, припреме и послуживања хране, хотелијерство и угоститељство	-0,4	-0,1	0,4	2,1	G, H, I	<i>Wholesale and retail trade, repair of motor vehicles, motorcycles; Transportation and storage; Accommodation and food service activities</i>
J	Информације и комуникације	5,7	8,7	8,9	9,3	J	<i>Information and communication</i>
K	Финансијске дјелатности и дјелатности осигурања	8,3	8,9	9,8	10,4	K	<i>Financial and insurance activities</i>
L	Пословање некретнинама	0,1	0,7	0,2	0,9	L	<i>Real estate activities</i>
M, N	Стручне, научне и техничке дјелатности; Административне и помоћне услужне дјелатности	7,4	7,7	8,0	9,0	M, N	<i>Professional, scientific and technical activities; Administrative and support service activities</i>
O, P, Q	Јавна управа и одбрана, обавезно социјално осигурање; Образовање; Дјелатности здравствене заштите и социјалног рада	1,5	2,0	1,7	1,8	O, P, Q	<i>Public administration and defense, compulsory social security; Education; Human health and social work activities</i>
R, S	Умјетност, забава и рекреација; Остале услужне активности	6,7	6,9	7,2	8,4	R, S	<i>Arts, entertainment and recreation; Other service activities</i>
	FISIM (минус)	6,2	6,8	7,2	7,7		<i>FISIM (minus)</i>
	БРУТО ДОДАТА ВРИЈЕДНОСТ	1,3	1,4	2,3	2,5		<i>GROSS VALUE ADDED</i>
	Порези на производе минус субвенције на производе	-0,4	-0,2	1,0	1,8		<i>Taxes on products less subsidies on products</i>
	БРУТО ДОМАЋИ ПРОИЗВОД	0,9	1,1	2,1	2,4		<i>GROSS DOMESTIC PRODUCT</i>

¹⁾ Процјена / Estimate

²⁾ Подаци су неадитивни, односно, збир података по нижим нивоима није једнак податку на вишем нивоу агрегације
Data are non-additive, that is, the sum of data for lower levels does not equal the data on the higher level of aggregation

Припрема саопштења: Драгана Куновац
e-mail: dragana.kunovac@rzs.rs.ba

Prepared by: Dragana Kunovac
e-mail: dragana.kunovac@rzs.rs.ba

Издаје Републички завод за статистику, Република Српска, Бања Лука, Владике Платона бб – Тел. +387 51 332 700 - Директор Дарко Милуновић, главни уредник – Излази тромјесечно – Саопштење је објављено на Интернету на адреси: www.rzs.rs.ba – E-mail: stat@rzs.rs.ba – Приликом коришћења података обавезно навести извор

Published by Republika Srpska Institute of Statistics, Banja Luka, Vladike Platona bb – Tel. +387 51 332 700 – Director Darko Milunović, Editor in chief – Quarterly periodicity – Release is available on the Internet at: www.rzs.rs.ba – E-mail: stat@rzs.rs.ba – These data can be used provided the source is acknowledged